

Dit is geen generaal pardon

Na een jarenlange strijd van veel individuen en groepen kwam er met het nieuwe kabinet dan toch nog een pardonregeling. We zijn blij voor al die mensen die na zoveel jaar vechten en wachten nu eindelijk verder kunnen gaan met hun leven.

Wij wensen hen veel geluk nu zij eindelijk legaal in Nederland mogen verblijven. Met het verkrijgen van papieren begint een nieuwe fase, waarin wij hen veel kracht en sterkte wensen.

zij vroegen eenvoudigweg nooit asiel aan. Anderen vroegen wel asiel aan, maar waren te laat. Juist omdat geen enkele vrouw die wij begeleiden onder het pardon viel, is dit het afgelopen half jaar een groot thema geweest op ons kantoor.

Want wat betekent een pardon voor je wanneer jij er niet voor in aanmerking komt? Op radio en tv was er veel aandacht voor de regeling. Uiteraard hebben veel vrouwen even de hoop gehad dat ook zij onder het pardon zouden vallen. Zij belden ons en kwamen langs: is dit ook voor mij? Soms bijna tegen beter weten in wilden ze even geloven dat ook voor hen de ellende van het ongedocumenteerd zijn nu bijna voorbij was. Op het spreekuur moesten ze met ons de realiteit onder ogen te zien.

Specifiek pardon

Andere vrouwen begrepen direct dat dit pardon niet voor hen was. Voor hen kwam de klap meteen: is er eindelijk een pardon in Nederland, maar wat voor een pardon? 'Dit is geen generaal pardon!' zeiden veel vrouwen dan ook. Wij kunnen hen alleen maar gelijk geven. Want dit is een zeer specifiek pardon, wat slechts een klein deel van de ongedocumenteerden in Nederland omvat; naar schatting leven in Nederland tussen de 100.000 en 250.000 mensen zonder papieren.

Voor veel vrouwen was dit een moeilijke tijd. Het pardon drukte hen nog eens met hun neus op de feiten: zij zijn en blijven 'illegaal'. De overheid die hun leven zo moeilijk maakt, strijkt met de hand over haar hart, maar niet voor hen. Mensen die geen papieren hebben, zijn zich hier altijd van bewust, maar na het pardon werd het 'illegaal zijn' voor veel mensen een tijdje weer een extra aanwezige zorg. Een vrouw werd gefeliciteerd door bekenden op de school van haar kind. Dat doet wat met je. Want jij blijft achter, jij moet het echt zelf gaan oplossen.

vervolg op pagina 2

Mona van den Berg

Onzichtbaarheid voorbij

Deze groep mensen mag nu officieel aanwezig zijn in dit land van mensen zonder en met papieren. Zij mogen de grens tussen 'zonder' en 'met' oversteken, vanuit hun illegaal en onzichtbaar bestaan wordt hen gevraagd naar voren te stappen en zich te melden. Na jarenlang een zo onzichtbaar mogelijk bestaan geleid te hebben, moeten zij nu hun verblijf in Nederland kunnen aantonen. Gelukkig lijkt dit proces tot nog toe redelijk goed te

verlopen en hebben al 11.000 mensen een verblijfsvergunning in handen gekregen.

De Steungroep heeft op een opvallende manier te maken gehad met de pardonregeling. We kregen er brieven over van de gemeente en lazen erover in de krant. Maar geen enkele vrouw die wij kennen of begeleiden komt in aanmerking voor dit pardon. Een aantal contactvrouwen, vrouwen die door ons begeleid worden, zijn al langer dan zes jaar in Nederland, maar

Inhoudsopgave

Dit is geen generaal pardon	1	Vrijwilligers gezocht	6
Vrouweneetcafé	2	In memoriam Vera Filatova	7
Redactioneel	3	Een vergeten Nederlander	8
Ziek en geen papieren	3	Ab Harrewijnprijs voor SVZV	9
Campagne Stop Politierazzia's	4	Vakantie op Texel	9
Kiezen trekken zonder nazorg	6	Zien en lezen	10

Stimulans

Het pardon is voor enkele vrouwen daardoor ook een stimulans gebleken. Zij besloten toch weer een advocaat op te zoeken om hun juridische situatie nog eens te laten bekijken. Twee vrouwen gaan in de nabije toekomst een verblijfsvergunning aanvragen voor zichzelf en hun kinderen. Op heel andere gronden dan die van de pardonregeling, maar wie weet lukt het hen toch ook de zekerheid van een verblijfsvergunning te verkrijgen.

Ongewijzigd beleid

Tenslotte: wat betekent een 'generaal pardon' voor ons? De Steungroep strijdt voor het recht van mensen om te kiezen voor een leven in vrijheid en veiligheid, waar ter wereld dit ook is. Mensen zouden niet gedwongen moeten worden om te vertrekken uit landen waar zij geboren zijn, noch uit landen waar zij kiezen om zich te vestigen. Migratie is vaak geen keuze. De manier waarop in Nederland en Europa met migratie wordt omgegaan is dat wel.

Het generaal pardon is een grote opluchting voor een specifieke groep migranten. De regeling is echter geen oplossing voor al die andere vrouwen, mannen en kinderen die zonder papieren in dit land verblijven. Wat de pardonregeling al helemaal niet is, is een nieuwe kijk op migratie of een echte wijziging in het migratiebeleid. Die is er pas als migratie niet meer wordt gezien als een bedreiging voor onze samenleving, en migranten niet meer als criminelen worden beschouwd. We zijn er helaas nog lang niet.

Mona van den Berg

Ella en Boris

Ella en haar zoontje Boris kwamen begin juni 2001 in Nederland aan en vallen daarom net niet onder het generaal pardon. Hun asielaanvraag werd vrij snel afgewezen. Huiselijk geweld is nog steeds geen reden om vrouwen asiel te verlenen, ook als de overheid en politie in het land van herkomst geen enkele bescherming bieden. Dus Ella en Boris werden 'illegaal'. De eerste jaren verbleven zij op verschillende plekken in Nederland, sinds 2004 wonen zij in Amsterdam in een huis dat de Steungroep voor hen kraakte. Boris gaat nu al een paar jaar naar een vaste school. Ella heeft onderhand een goed netwerk van vrienden en bekenden opgebouwd en kan in haar eigen levensonderhoud voorzien.

Maar toch gaat het helemaal niet goed met hen. Ella heeft erg veel psychische klachten, onder andere door het misbruik in het verleden. De onzekerheid van hun situatie kan zij eigenlijk niet meer aan. Boris lukt het niet zich te concentreren op school waar hij meer en meer achterstand oploopt. De therapie die zij beiden krijgen, heeft in de onzekere situatie waarin zij verkeren niet het beoogde effect. Ella en Boris zijn nu bezig met het aanvragen van een verblijfsvergunning voor medische behandeling. Als zij die krijgen zal hun leven hopelijk dragelijk worden, met meer rust en met ruimte en energie om te leren.

Vrouweneetcafé

Elke maand organiseert de Steungroep samen met het ASKV/Steunpunt Vluchtelingen, een eetcafé voor vrouwen met en zonder verblijfsvergunning. Voor de gezelligheid, om interessante informatie te krijgen en om tips uit te wisselen. Het eetcafé is een plek om elkaar te ontmoeten en het isolement waar veel vrouwen zonder papieren in leven, te doorbreken. De avonden geven vrouwen met papieren de mogelijkheid om een bijzondere groep vrouwen te leren kennen en solidariteit met hen te tonen. Samen met de vrouwen die op ons spreekuur komen,

willen wij zo de mogelijkheid creëren om bij elkaar te komen.

Elke laatste zaterdag ben je welkom op het Vrouweneetcafé in 'de Peper', het restaurant in de oude Filmacademie, Overtoom 301, in Amsterdam (tram 1 en 6, halte J. P. Heijestraat). De deuren openen om 17.30 uur. Rond 19.00 uur is er (vegetarisch) eten en vanaf 20.00 uur volgt het informatieve deel van de avond met een gastpreekster, film of discussie. Kom ook en neem je vriendinnen en kinderen mee!

Heerlijke catering voor een goed doel!

Een groot feest of een zakelijke lunch? Catering nodig? Vrouwen van de Steungroep verzorgen heerlijke hapjes, maaltijden of ander lekkers op verzoek. Ethiopische enjera's? Koerdische dolma's? Voor dit en meer kun je bij ons terecht. Neem voor meer informatie en boekingen contact met ons op, liefst ruim van te voren!

SVZV Van Ostadestraat 49B 1072 SN
Amsterdam
020 4630345 info@svzv.nl

Ziek en geen papieren

door Maria van den Muijsenbergh

Wat te doen als een vrouw zonder verblijfspapieren ziek wordt? Of zwanger? Hoe kunnen deze vrouwen anticonceptie krijgen? Kunnen zij meedoen aan het bevolkingsonderzoek voor baarmoederhalskanker (het uitstrijkje) of borstkanker?

Recht op zorg

Volgens het VN-Vrouwenverdrag hebben alle vrouwen recht op medische zorg bij ziekte of zwangerschap en op preventieve zorg zoals het bevolkingsonderzoek. Nederland heeft dit verdrag ondertekend en dus zouden alle vrouwen hier toegang tot deze zorg moeten hebben. Helaas: dit is niet het geval. Vrouwen kunnen soms moeilijk terecht bij de huisarts, moeten vaak vooraf betalen in het ziekenhuis en van preventief onderzoek is al helemaal geen sprake. Toch hebben vrouwen hier recht op én is het mogelijk voor hen alle medisch noodzakelijke zorg te verkrijgen.

Huisarts

Belangrijk is voor deze vrouwen een huisarts te vinden, liefst vóór ze ziek zijn. Het beste is een huisarts in de buurt, of de huisarts van een (legaal) familielid. Wanneer de vrouw niet zelf kan betalen, kan de huisarts zijn kosten terugkrijgen van het Koppelingsfonds via een declaratieformulier van de GGD. Omdat veel huisartsen dit niet weten, is het handig hen daarop te wijzen wanneer een vrouw patiënt wordt. Ook kosten van de apotheek, van de verloskundige en kraamzorg kunnen worden vergoed door het Koppelingsfonds. Helaas moeten ook

Nederlandse vrouwen tegenwoordig de pil of het spiraaltje zelf betalen, dus anticonceptie is vaak een probleem.

Specialist

Ziekenhuizen zijn tegenwoordig steeds terughoudender, hiertoe aangemoedigd door toenmalig minister Hoogervorst die verwarring heeft gezaaid over het begrip medisch noodzakelijke zorg. Daar kan onder artsen echter geen misverstand over bestaan: alle zorg die je voor een verzekerde patiënt nodig vindt, moet je ook aan een onverzekerde geven. Soms is het nodig om artsen daarop te wijzen. Ziekenhuizen moeten weliswaar de zorg voor onverzekerden op dit moment zelf betalen, maar het gaat – zelfs in Amsterdam – maar om een klein gedeelte van al hun kosten. Waarschijnlijk komt er volgend jaar een oplossing in de vorm van een waarborgfonds, maar hoe dit eruit gaat zien is momenteel nog onduidelijk. Ook GGZ instellingen voor psychische hulp en verpleeghuizen moeten totdat er een waarborgfonds komt de kosten zelf betalen waardoor zij vaak met allerlei smoesjes mensen zonder papieren weigeren.

Druk blijft nodig

Kortom, vrouwen zonder papieren krijgen lang niet altijd de medisch noodzakelijke zorg waar zij recht op hebben. Druk op zorginstellingen en individuele hulpverleners blijft voorlopig nodig om de rechten van vrouwen zonder papieren te verwezenlijken: iedereen die met deze vrouwen te maken heeft kan hieraan bijdragen.

Uitgebreide informatie over de gezondheidszorg voor mensen zonder papieren is te vinden bij Lampion: www.lampion.info

Maria van den Muijsenbergh is huisarts en als onderzoeker verbonden aan het Radboud Ziekenhuis te Nijmegen. In 2006 ontving zij van de Vereniging van Nederlandse Vrouwelijke Artsen (VNVA) de Corrie Hermann Prijs vanwege 'haar niet aflatende inzet voor de verbetering van de medische positie van mensen in kwetsbare posities zoals migranten, vluchtelingen en illegalen'.

Redactioneel

De Steungroep heeft het druk dit jaar. Met onze kleine groep vrijwillige medewerkers verzetten we veel werk. Wekelijks het inloospreekuur openhouden is soms best een klus. En nooit blijkt de moeite vergeefs, want elke vrijdag weer weten nieuwe en bekende vrouwen ons te vinden. Op andere dagen spreken we af met vrouwen die we begeleiden, houden we contact met hulpverleners, spreken we over projecten die we met anderen uitvoeren en werken we verder aan onze nieuwe website. En natuurlijk schreven we ons jaarverslag. Daarnaast zijn we de laatste tijd bezig geweest met deze nieuwsbrief. Steeds meer mensen steunen ons en wij willen hen - jou - graag laten zien wat wij mede dankzij die steun kunnen doen.

In deze nieuwsbrief komen onderwerpen aan de orde waar wij het afgelopen jaar mee bezig zijn geweest of ons druk om maakten: het 'generaal' pardon dat geen enkele vrouw die wij begeleiden verder hielp. De razzia die in juni in Amsterdam Zuidoost plaatsvond. In een artikel van huisarts Maria van de Muijsenbergh komen de rechten van vrouwen zonder papieren die ziek zijn aan de orde. Meer over de visie van de Steungroep op het werk van reguliere hulpverleners staat in het artikel 'Kiezen trekken zonder nazorg'.

Daarnaast is er ook plek voor persoonlijke verhalen: het verhaal van Rakia die een 'latente Nederlander' is en een trieste bijdrage over Vera Filatova die, na zeven jaar ongedocumenteerd in Nederland te hebben geleefd, dit jaar zelfmoord pleegde.

Tenslotte komen ook nog de leuke verhalen van de afgelopen tijd aan bod: hoe wij de Ab Harrewijnprijs kregen en een verslag van onze vakantie op Texel. Achterin vind je enkele aankondigingen en besprekingen van interessante publicaties.

Wij gaan ondertussen door met ons werk, gesteund door onze donateurs en vele anderen.

De medewerkers van de Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning

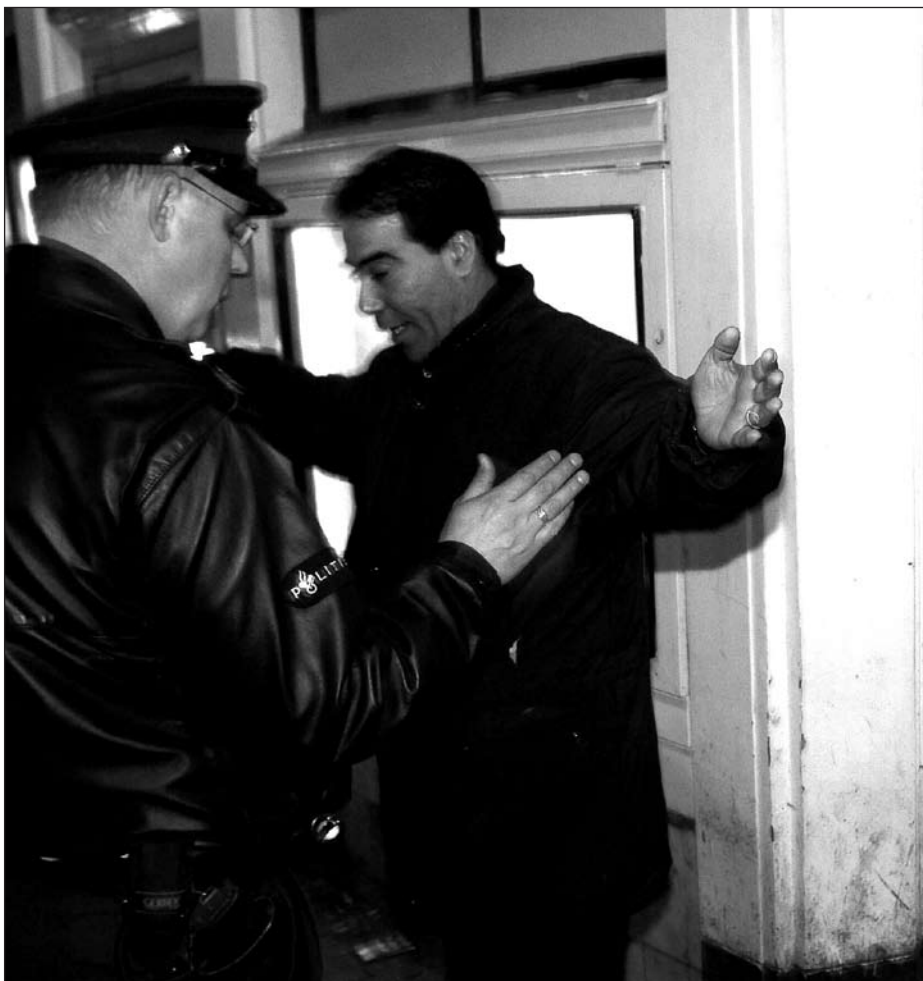

Campagne Stop

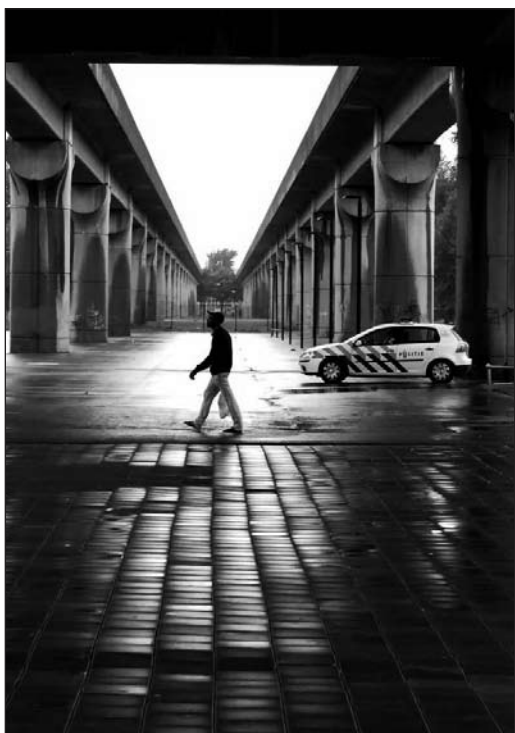
Razzia's op mensen zonder papieren zijn niet nieuw in Amsterdam. Enkele jaren geleden werd er al flink 'gejaagd' op Oost Europeanen, die allemaal crimineel zouden zijn. Grootscheepse controles van de politie in samenwerking met allerlei andere diensten lijken inmiddels steeds vaker voor te komen. Op pleinen en markten wordt preventief gefouilleerd en er worden huisbezoeken gepleegd. Van al deze controles hebben sommige buurten en burgers nauwelijks last. Maar voor andere buurten en de mensen die er leven, met en zonder papieren, is het leefklimaat behoorlijk repressief geworden.

Gezamenlijke campagne

Na de inval in grand café Het Vervolg (zie de Open brief bij dit artikel) was voor veel (zelf)organisaties die zich met migratie en mensen zonder papieren bezig houden de maat vol. Zij beraadden zich hoe zij konden reageren op deze inval. Een aantal van deze organisaties, waaronder de Steungroep, hebben zich nu verenigd in de campagne Stop Politierazzia's. Het is hoog tijd dat groepen van allerlei achtergronden zich samen inzetten tegen deze 'illegalenjacht' en voor de rechten van migranten. In een Open brief heeft de campagne haar standpunten verwoord (zie hiernaast).

Thomas Schlijper

Jorne Tjelemans

Protest bij stadhuis

Op 6 september, toen de commissie Algemene Zaken van de Amsterdamse gemeenteraad het interne rapport van de politie over de inval besprak, organiseerde de campagne een luidruchtig protest voor het stadhuis. Ook spraken mensen van verschillende organisaties in bij de vergadering. Bij dit protest bleek hoe weinig er te bereiken viel op het stadhuis: de commissie was doof voor wat de vijf sprekers vertelden, en burgemeester Cohen luisterde zelfs niet naar de bezwaren van zijn coalitiegenoten.

Verdere stappen

Waar staan we nu? De Raad van State heeft geoordeeld dat de inval rechtmatig was en burgemeester Cohen heeft genoeg genomen met de versie van wat er gebeurd is volgens het politierapport. Hoewel Cohen vorig jaar nog beloofde dat 'er in Amsterdam niet gejaagd zou worden op illegalen', zijn invallen als deze in de toekomst niet uitgesloten.

De campagne laat het hierbij niet zitten. De onrust en de angst in Zuidoost zijn te groot. Enkele bezoekers van het feest gaan een klacht indienen bij de Nationale Ombudsman. Die kan objectief beoordelen of er sprake was van racisme tijdens de inval en of er onnodig geweld is gebruikt. De campagne ondersteunt hen hierin en vormt het dossier voor de zaak. Zo wil zij bijdragen aan het verdedigen van de rechten van migranten zonder papieren en vluchtelingen.

Tijdens het schrijven van dit artikel komt het nieuws binnen dat een man is overleden bij een controle door de vreemdelingenpolitie in de flat Gerenstein in Zuidoost. De man bleek net twee weken vrij uit vreemdelingendetentie en was op bezoek bij een vriend toen de politie binnenviel. In paniek vluchtte hij het balkon van de achtste verdieping op, waarna hij ten val kwam. Michael Osei uit Ghana, 34 jaar oud: het volgende slachtoffer van het repressieve Nederlandse beleid.

Voor meer informatie zie:
www.allincluded.nl, kies 'Operatie bijlmer'.

Politierazzia's

Open brief

Op 16 juni 2007 vroeg in de morgen deden 80 politiemensen met honden en paarden een inval bij een concert in Amsterdam Zuidoost. Er werden 111, voornamelijk Afrikaanse, migranten gearresteerd en opgesloten. 70 van hen zijn of gedeporteerd of verblijven nog in vreemdelingenbewaring in afwachting van hun deportatie. Een aantal mensen is na een aantal dagen in bewaring vrijgelaten omdat ze over een geldige verblijfsvergunning bleken te beschikken. Ter rechtvaardiging van de razzia voerden de politie en de IND aan dat er personen gezocht werden die zich schuldig zouden hebben gemaakt aan internetfraude.

Een Amsterdamse rechter oordeelde dat de politieactie onwettig was en besloot dat 22 gevangengenomen migranten moesten worden vrijgelaten. Staatssecretaris Nebahat Albayrak is echter uit naam van de IND tegen deze uitspraak in beroep gegaan en heeft zo de vrijlating van de gevangenen verhinderd. Hoewel de Raad van State nog geen uitspraak had gedaan, zijn donderdag 24 juli vroeg in de ochtend de deportaties van de gevangenen begonnen. Die dag zijn bijna alle gearresteerde vrouwen gedeporteerd vanuit Uitzetcentrum Zestienhoven.

Bij de razzia heeft de politie bovendien bevoegdheden van de vreemdelingenwet gebruikt tijdens een misdaadonderzoek: hiermee worden migratie- en misdaadwetgeving door elkaar gehaald.

Naast de onbeschaamde criminalisering van migranten was de uitvoering van de razzia overduidelijk racistisch. De politie dwong alle aanwezige donkere mensen om zich te identificeren, terwijl blanke mensen de ruimte konden verlaten zonder dat er naar hun identiteit werd gevraagd. Hiermee heeft de politie het anti-discriminatieprincipe geschonden zoals dat is neergelegd in meerdere internationaal bindende mensenrechteninstrumenten. Het politieoptreden druist tevens in tegen alle mensenrechtenverdragen die Nederland heeft ondertekend. De burgemeester van Amsterdam tenslotte heeft beloofd dat dergelijke razzia's niet in zijn stad plaats zouden vinden.

Tijdens de razzia werden de Afrikaanse migranten nog dieper vernederd doordat ze gedwongen werden hun riemen af te doen, hun schoenveters los te trekken en deze zaken in een plastic zak te deponeren. Vervolgens werd hun opgedragen deze zak voor hun lichaam vast te houden, terwijl ze werden gefotografeerd. De gearresteerden werden hierna verspreid over verschillende detentiecentra in het land.

Er bestaat grote bezorgdheid over de mogelijkheid dat deze razzia een gevaarlijk precedent zal scheppen voor het gebruik van immigratiewetgeving om criminelen op te sporen. Hoewel klopjachten op illegalen niet nieuw zijn in Nederland – in 2002 werden preventieve controle mogelijkheden vergroot en vond ook een serie klopjachten plaats op Oekraïense en Bulgaarse werknemers – lijken ze een wettelijke basis te hebben gekregen toen in oktober 2006 prestatiecontracten voor de politie werden geïntroduceerd. In deze contracten zijn quota opgenomen voor het opsporen en controleren van dit jaar alleen al duizenden migranten zonder papieren, met het doel 12,000 van hen op te sluiten en te deporteren.

Deze klopjachten op immigranten veroorzaken onrust in de migranten- en vluchtelingen gemeenschap, waar men bang is voor willekeurige arrestaties die leiden tot deportaties. Het is opvallend dat de weinige veilige plekken die er nog bestaan voor ongedocumenteerde migranten in Nederland ook het doelwit zijn geworden van politie-invallen. Kennelijk willen zij angst verspreiden in de migrantengemeenschap en laten zien dat geen enkele plek meer als veilig kan worden beschouwd. Zo deed de politie eerder dit jaar invallen in een kerk in Rotterdam en een solidariteitscafé in Utrecht.

Deze toenemende discriminatie van migranten - of het nu gaat om hun gevangenneming, de weigering hen toegang te geven tot basisrechten als huisvesting en ziekenzorg, of het doelbewust aanwakkeren van de vrees voor arrestatie en deportatie - is een grove schending van hun fundamentele rechten zoals die worden gegarandeerd in het nationale en internationale recht.

Om deze redenen verklaren wij, ondergetekenden, terwijl we onze steun voor de bescherming en verdediging van de rechten van vluchtelingen en migranten zonder papieren nogmaals benadrukken,

- dat we razzia's op migranten zonder papieren op basis van de Vreemdelingenwet sterk afwijzen;
- dat we de verstrengeling van onderzoeken naar criminelen en migranten verwerpen en duidelijk stellen dat migranten zonder papieren geen criminelen zijn;
- dat we de onmiddellijke vrijlating eisen van alle tijdens de razzia gearresteerden zoals de Amsterdamse rechtbank dat heeft bepaald, aangezien hun arrestatie berust op discriminerend en onwettig politieoptreden;
- dat we van de Nederlandse regering eisen dat ze de prestatiecontracten voor de politie intrekken, omdat deze racistisch politieoptreden in de hand werken en tegen de democratische principes indruisen die aan de basis van de uitvoering van de wet moeten staan.

Campagne Stop Politierazzia's
Amsterdam, juli 2007

In memoriam Vera Filatova

door COS Noord Holland

Op vrijdag 29 juni 2007 heeft Vera Filatova, een vrouw van 47 jaar, in Sneek zelfmoord gepleegd. Vera woonde al zo'n zeven jaar zonder verblijfsvergunning in Nederland. Vera was wanhopig en zag geen uitweg meer. Voor haar was er geen plaats meer in de Nederlandse samenleving en ze moest terug. Het probleem was dat Vera geen land had om naar terug te gaan.

Vera werd geboren in Kirgizië (toen nog onderdeel van de Sovjet-Unie) als kind van een Kirgizische vader en een Russische moeder. Ze trouwt met een Russische militair en het paar verhuist naar Letland. Als de muur valt en Letland de Russische militairen weg wil hebben, worden ze in Tsjetsjenië gestationeerd. Ondertussen is de republiek Kirgizië, het geboorteland van Vera, na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie een zeer nationalistische koers gaan varen. Vera wordt als Russisch bestempeld en krijgt dus geen Kirgizisch paspoort. De man van Vera verdwijnt tijdens de oorlog in Tsjetsjenië (onder onopgehelderde omstandigheden), Vera ontvlucht het land maar krijgt ook geen Russisch paspoort, omdat ze in Kirgizië is geboren en niet in Rusland.

In Nederland

Totaal in de war komt ze in 2000 aan in Nederland. Vera vraagt asiel aan en woont in een AZC. Als de aanvraag na jaren wordt afgewezen en ze uit het centrum wordt gezet, leeft ze als illegaal verder. Vera lijdt aan depressies en heeft medicijnen nodig.

Eind 2006 wordt ze opgepakt en in vreemdelingendetentie gezet. Ze blijft zeven maanden in de gevangenis, in totale onzekerheid over haar lot (hoe lang moet ze blijven, wat wordt de uitslag). Het wordt de Nederlandse overheid uiteindelijk duidelijk dat Vera niet uitgezet kan worden omdat geen enkel land haar reispapieren wil verstrekken. Wat nu?

Vera wordt 'geklinkerd', oftewel, op straat gezet met een briefje dat ze binnen 72 uur op eigen gelegenheid ons land dient te verlaten. Ze heeft geen geld, geen medicijnen tegen de depressies, er is geen opvangadres en ze krijgt geen hulp. Dat heet dan 'vrijlaten'. En alles wat Vera

wil, is eindelijk eens een 'stabiel leven', zoals ze zelf steeds zegt. Het is haar niet gegund, ze is in een hoek gedreven en kan geen kant meer op. Einde verhaal. Droevig verhaal.

Wiens probleem?

Vrouwen als Vera zijn een slachtoffer van mondiale vraagstukken als vrede en veiligheid, armoede en migratie. Voor politiek en publiek in Nederland lijkt het allemaal duidelijk: wie onder de pardonregeling valt mag blijven, wie daar niet onder valt moet terug. Toch zijn er grote groepen mensen die geen land hebben om naar terug te keren (mensen uit de Russische republieken, zoals Vera, mensen uit Somalië). Ook zijn er landen die hun inwoners niet terug willen nemen (zoals China). Voor COS Noord-Holland, centrum voor internationale samenwerking, zijn de Vera's van de wereld een gevolg van de armoedeproblematiek en de ongelijke verdeling van veiligheid, kansen en mogelijkheden. Want zij verlaten hun land omdat ze er door conflict- en oorlogssituaties niet veilig zijn, omdat ze er geen normaal bestaan kunnen opbouwen, of omdat ze er niet mogen zijn.

En wat is daarop ons antwoord als Nederlandse samenleving? Wij maken regels voor wie mag blijven en wie niet, kijken vooral naar de aantallen en minder naar de mensen en hebben géén adequate oplossing voor diegenen die (vaak om geopolitieke redenen) níet bij die regels passen. Als we ze dan niet kunnen uitzetten, leggen we de verantwoordelijkheid weer bij henzelf terug met het briefje 'op eigen gelegenheid ons land verlaten', en daarna is het niet meer ons probleem. Of toch wel?

En al die mensen die nergens naar toe kunnen, zoals Vera Filatova, wat doen we met hen?

COS Noord Holland is een regionaal centrum voor internationale samenwerking. Onder het motto 'Denk mondiaal, en handel lokaal' is het COS actief op het gebied van bewustwording en handelingsperspectieven rond mondiale vraagstukken als duurzame ontwikkeling, migratie, internationale samenwerking en verantwoord wereldburgerschap.

Een vergeten Nederlander

'Ik ben 29 jaar en ik verblijf nu 5 jaar als een illegale in Nederland, mijn moederland, in afwachting of ik eindelijk in mijn land mag verblijven. Ik vind het te belachelijk voor woorden dat deze situatie nog bestaat in 2007. Ik dacht dat Nederland juist tegen discriminatie was maar heb me echt vergist. Mijn moeder is geboren in Klazienaveen. Ik zelf ben een Amsterdamse, werd op mijn 17e uitgehuwelijkt en achtergelaten in Marokko. Heb ik na 7 jaar eindelijk de kans gevonden om terug te komen naar mijn land, blij ik hier helemaal geen verblijfsrecht te hebben. Terwijl ik nu in totaal 22 jaar van mijn leven hier heb geleefd. Waar moet ik heen, wat moet ik doen om aan te tonen dat ik net zo Nederlands ben als elke Nederlander?'

Rakia is een van de vrouwen die sinds dit jaar door de Steungroep wordt begeleid. Het bovenstaande citaat is een van de vele berichten die Rakia op weblogs op internet plaatst om aandacht te vestigen op haar persoonlijke situatie: de status van 'latente Nederlander', wat bijna niemand iets zegt en waar bijna geen aandacht aan besteed wordt. De status van latente Nederlander vloeit voort uit van beleid van voor 1985, en uit een praktijk van rechtsongelijkheid tussen mannen en vrouwen.

Wat is een latente Nederlander?

Voor 1985 kreeg een in Nederland geboren baby automatisch de nationaliteit van de vader. De nationaliteit van de vrouw deed dus niet terzake. In 1985 werd deze wet afgeschaft. Voor kinderen die tussen 1964 en 1985 geboren waren werd een overgangsregeling ingesteld. Zij hadden drie jaar de tijd om zich als Nederlander te laten registreren. Dit gebeurde niet automatisch en moest actief aangevraagd worden. Het betrof in veel gevallen kinderen, die afhankelijk waren hun ouders om van de overgangsregeling gebruik te kunnen maken. Wanneer de ouders geen weet hadden van de overgangsregeling of er geen belang aan hechtten, dan was het kind de dupe en werd latente Nederlander, zoals Rakia.

Van Nederlandse tot papierloze

Rakia werd eind jaren '70 geboren uit een gezin met een Nederlandse moeder en een Marokkaanse vader. Na haar zijn nog drie broers geboren. Zij had een dominante vader en een passieve moeder,

die haar anders behandelden dan haar broers. Voor de drie zoons werd de omzetting naar Nederlands burgerschap geregeld, maar niet voor Rakia. Zij was toen tussen de zeven en tien jaar oud. Toen zij zeventien was werd Rakia in de zomervakantie door haar ouders uitgehuwelijkt in Marokko, zonder haar medeweten en tegen haar wil. Na zeven jaar gedwongen huwelijk en verblijf bij haar echtgenoot, lukte het haar met behulp van een smoes te ontsnappen en terug te keren naar Amsterdam. Zij was ondertussen moeder van twee kinderen.

Rakia is opgelucht weer in de stad te zijn waar ze opgroeide. Meteen beginnen echter de moeilijkheden omtrent haar status. Bij aankomst meldt Rakia zich met haar kinderen bij de vreemdelingendienst voor een aanvraag tot weder-toelating. Ze verkeert op dat moment in de veronderstelling dat dit weinig problemen zal opleveren, ze is immers in Nederland geboren en getogen. Het eerste antwoord op de aanvraag is, 'u bent te laat'. Rakia's verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd is in haar afwezigheid niet verlengd en dus ongeldig geworden. Zij laat het hier niet bij zitten, en gaat in hoger beroep. Ook hier krijgt zij een afwijzing, met als argument dat zij meer banden met Marokko heeft dan met Nederland, vanwege haar kinderen die bij aankomst twee en vier jaar jong waren. Na drie jaar procederen wordt dus voor haar bepaald dat zij meer Marokkaans is dan Nederlands. Zo leeft ze nu in de stad waar ze zich thuis voelt, met haar Amsterdamse tongval, zonder verblijfs-

papieren en met alle beperkingen en onzekerheden die daarbij horen.

Te laat is te laat

En hoe zit het met de overgangsregeling uit 1985? Kan zij hier, inmiddels volwassen, zelf aanspraak op maken? De regeling blijkt verjaard. Te laat is te laat, oftewel: 'gewoon pech gehad', zoals Rakia het cynisch uitdrukt. Wat heb je aan een regeling als je minderjarig bent en als deze maar kort van kracht is? Hoe kan het dat het latent burgerschap anno 2007 nog bestaat? Rakia is erachter gekomen dat in andere landen in Europa zulke overgangsregelingen met terugwerkende kracht zijn hersteld.

Sinds de zomer van 2006 staat in Nederland de situatie van latente Nederlanders weer op de politieke agenda, maar de besluitvorming verloopt zeer traag. Rakia is hier woedend over: ze benadert politici, post berichten op internetsites en schrijft elk jaar een brief aan de koningin. Het houdt haar dagelijks bezig, en zij doet er alles aan om aandacht te vestigen op de situatie van latente Nederlanders als zijzelf om te laten zien waar zij en anderen de dupe van zijn geworden.

Mogelijk is de traagheid van de besluitvorming over het herstellen van de regeling geen politieke (on)wil. Voor Rakia betekent dit echter al jaren leven zonder verblijfsdocumenten.

SVZV ontvangt de Ab Harrewijnprijs

De Ab Harrewijn prijs wordt jaarlijks in mei uitgereikt aan een persoon of groep die zich heeft ingezet voor 'de onderkant van de samenleving'. De prijs werd in 2004 ingesteld ter nagedachtenis aan Ab Harrewijn, dominee en politicus. De Steungroep was zeer vereerd met de nominatie, gevolgd door toekenning van de prijs. Deze bestaat uit een kunstwerk en een geldbedrag ter ondersteuning van de activiteiten. We beschouwen de prijs ook als blijk van erkenning voor alle andere groepen die zich inzetten voor de rechten van migranten zonder papieren.

Het juryrapport schreef over SVZV:

'De Steungroep ontfermt zich over vrouwen die zich om wat voor redenen ook, zonder verblijfsvergunning in Nederland bevinden. Het politieke klimaat neigt ertoe hen aan hun lot over te laten, zelfs vijandig te bejegenen, omdat 'ze immers zelf hierheen gekomen zijn'. Terwijl het vaak genoeg gaat om slachtoffers van vrouwenhandel of vrouwen die huiselijk geweld ontvluchten. De Steungroep biedt echter evengoed hulp aan vrouwen die om sociaal-economische redenen hier zijn gekomen.

De jury waardeert de combinatie van principiële stellingname – iedereen heeft recht op bepaalde basisvoorzieningen ongeacht haar documenten – met praktische hulp, van assistentie bij het invullen van formulieren tot het vinden van onderkomen. Dat de vrijwilligers van de Steungroep dit uitgebreide initiatief nu al meer dan tien jaar volhouden is des te meer bewonderenswaardig.'

Onder andere de dagbladen Trouw, de Pers, het Parool, NCRV radio en GroenLinks magazine besteedden aandacht aan de prijs die SVZV ontving. Ook hebben we een flink aantal nieuwe donateurs mogen verwelkomen, en twee keer zoveel giften als in dezelfde periode vorig jaar. Al met al is de Ab Harrewijnprijs een flinke steun in de rug om ons werk voort te zetten!

Zie ook www.abharrewijnprijs.nl

Vakantie op Texel

door Rakia

Na twee jaar vakantie gevierd te hebben op de Veluwe, trok de Steungroep deze zomer met een flinke groep vrouwen en bijna nog meer kinderen naar Texel. Rakia was een van de vrouwen die mee-ging. Hieronder doet zij verslag van de vakantie.

Kampeerderij

Eindelijk is het zover, we gaan naar Texel. We hadden zondagochtend afgesproken bij het Centraal Station. Een deel van de groep ging met de trein, de anderen met de auto. Na ruim een uur rijden kwamen we bij de boot aan. Die bracht ons naar de overkant, binnen 10 minuten waren we op Texel.

Ik dacht dat we zouden gaan kamperen in tentjes maar het bleek dat onze verblijfplaats op een boerderij was. Het vakantie-huis was tegen de boerderij aan gebouwd. Er liepen twee paarden en twee geiten rond. Ze hadden ook een groot konijn en kippen. Het huis was erg groot en we konden zelfs kiezen in welke kamer we wilden

slapen. Ik koos een rustig plekje omdat ik zwanger ben en wat rust nodig heb.

Speurtocht en chocola

Dezelfde dag gingen we de boel verkennen: lekker aan de wandel want we wilden de zee even zien en frisse lucht inademen. We deden dit met een speurtocht: een aantal van de groep gingen vooruit lopen en hingen dan aanwijzingen en vragen aan de bomen die ze tegen kwamen. Wij gingen een halfuurtje later de deur uit en volgden de kaartjes. Uiteindelijk werden we aan het eind van de tocht in de duinen verrast met een bombardement van chocolaatjes en gegil! Het was erg leuk en ik genoot het meeste van de natuur zelf, al dat groen om ons heen: heerlijk. Daarna gingen we terug naar het vakantie-huis.

Iedereen had een taak op zich genomen: koken, afwassen, tafel dekken etcetera. Die avond kregen we een heerlijke champignonsoep die een aantal vrouwen gemaakt had. Ik was bekaf en ben dus maar lekker

gaan slapen na de soep.

Fietsend naar zee

De volgende dag hebben we fietsen en tandems gehuurd om fietsend de zee op te zoeken. Het was lekker weer toen we op het strand aankwamen. De een ging schelpen zoeken de ander lag te luieren op het strand en de rest was aan het spelen in de zee. Velen van ons zijn ook goed verbrand in de zon, we waren de zonnebrand vergeten. Het was wel heel lekker op het strand. 's Avonds hadden we een filmavond, na veel gedoe hing uiteindelijk het witte laken in de grote zaal. Als voorafje zorgden een vrouw en haar zoontje voor een optreden als clown, dat heel komisch was. Ik hield het niet vol om de film af te kijken en lag als eerste in bed.

Zeehonden

De volgende ochtend hebben we weer eens heel gezond ontbeten en overlegd wat we vandaag gingen doen. Het werd

een leerzame dag: we gingen naar zeehondencentrum Ecomare. Er waren ook allemaal skeletten van walvissen en andere grote vissoorten zoals de potvis. Als je er zo naast staat zie je dat die vissen wel heel erg groot zijn, alleen al die kaken zeg! Ook hadden ze gelukkig veel levende dieren zoals roggen, slakken, kreeften en koraalsoorten. En nog veel meer, maar ben die namen nu echt even kwijt. Ik heb stiekem een rog geaaid, was een raar gevoel, maar ik was niet de enige hoor!

Op een gegeven moment kregen we te horen dat de zeehonden en zeeleeuwen werden gevoerd dus iedereen rende naar buiten. Het was er erg druk dus heb ik er

niet echt veel van gezien. Het enige wat ik echt zielig vond was dat witte opgezette zeehondje! Dat vergeet ik nooit meer, arm diertje. Na Ecomare gingen nog even naar het strand om nog wat bij te kleuren, dat geldt voor mij dan, en een duik in de zee te nemen.

Die avond was er een bingoavond georganiseerd, heel leuk (maar ook heel druk). Iedereen heeft wel wat gewonnen. Ik was halverwege de bingo doodmoe en hield ik het niet meer, dus ben maar gaan slapen.

Zwemmen en disco

De volgende dag zijn we naar het zwembad geweest. De kinderen vonden de glijba-

nen en bubbelbaden geweldig. Met een groepje wilden we na een tijdje liever naar de zee en dus gingen we eerder weg van het zwembad om nog wat te wandelen. We hadden allerlei verschillende fietsen gehuurd in het dorp zoals tandems en ouder-kind fietsen. Deze dag ging ik eindelijk toch ook zelf op de fiets, de tandem, en ik ben blij dat ik dat heb gedaan.

Die avond, de laatste avond, werden we met maskertjes en voetenbadjes verwend, lekker ontspannen. De jongere meiden hadden zich na het masker ook nog eens opgemaakt, prachtige gezichtjes waren dat!!! Toen ben ik er maar stiekem tussenuit gegaan om in dat heerlijke bed te kruipen, zalig. Later was er ook een discofeestje, maar daar heb ik dus niet veel van meegekregen.

Weer naar huis

En toen was het donderdag en voorbij, we moesten inpakken en weer terug naar ons oude bestaan in Amsterdam. Maar we hebben het echt naar onze zin gehad. Ik vond het heel leuk met een groep vrouwen samen op vakantie te gaan. Er waren helemaal geen problemen tussen ons, iedereen was juist heel aardig en open. We hebben elkaar een stuk beter leren kennen. Dat was voor mij een heel bijzondere ervaring.

Namens iedereen die werd uitgenodigd om mee te gaan naar Texel wil ik de vrouwen van SVZV hardstikke bedanken voor deze vakantie. Hopelijk tot volgend jaar, want ik ga zo weer mee!

Zien en lezen

Film - De huizen van Hristina

De documentaire *De huizen van Hristina* gaat in première op het Internationaal Documentaire Festival Amsterdam (IDFA, 22 november - 2 december). De aangrijpende film gaat over het leven van een voormalig illegale Bulgaarse vrouw. Zij fotografeert de Nederlandse huizen die zij schoonmaakt om de vreemde wending die haar leven genomen heeft, te bevatten en zin te geven.

Documentairemaakster Suzanne Raes maakte een documentaire over het leven van Hristina Tasheva. Ze werkt als schoonmaakster bij gezinnen, stellen en vrijgezellen in appartementen en huizen in het centrum van Amsterdam. In *De huizen van Hristina* is te zien hoe eenzaam het leven is dat Hristina leidt; het meeste contact dat zij met haar werkgevers heeft verloopt via - grotendeels zakelijke - briefjes. Om haar leven een wending te geven, volgt zij een cursus fotografie. Dan begint ze met het fotograferen van de huizen die zij schoonmaakt. Zo fotografeert ze 'de kamers van het huis dat zij in Nederland bewoont'.

Raes laat in de film zien wie de vaak anonieme mensen zijn, van schoonmaaksters tot au pairs, die wij toelaten tot de intiemste delen van ons leven. Door Hristina's verslag van haar leven, haar kijk op zichzelf en de wereld om haar heen, houdt ze ons een spiegel voor. Onze huizen zijn het decor van haar leven, de plek waar ze verdwaald is, waar haar leven is blijven steken. Wie zijn die mensen die onze huizen schoonmaken? Willen we dat wel weten?

Met de toetreding van Bulgarije tot de Europese Unie is Hristina niet langer illegaal. Zij heeft inmiddels een verblijfsvergunning en genereert haar inkomsten uit fotografieprojecten. www.idfa.nl

Foto expositie - Ver van huis

In de nieuwe expositie van Mona van den Berg staan vrouwen en kinderen zonder verblijfsstatus centraal. Zij hebben geen eigen woonruimte en kunnen geen aanspraak maken op voorzieningen. De meeste vrouwen zijn inmiddels uitgeprocedeerd. Ondanks dat de pardonregeling net van kracht is geworden, zijn er veel vrouwen en kinderen die niet onder de regeling vallen. Mona van den Berg portretteerde hen voor deze expositie (zie ook pagina 1, 2). Zij werkt inmiddels vier jaar als zelfstandig

fotografe. Naast haar passie voor fotografie heeft zij altijd een grote betrokkenheid gehad met sociale rechtvaardigheid, eerst in het welzijnswerk en daarna als advocate.

Tot en met 25 november te zien in RASA, Pauwstraat 13a te Utrecht. www.monavandenbergnl

Om te lezen

Yalda - De langste nacht. Over leven en verzet in een Iraanse vrouwengevangenis.

Aangrijpend verhaal van Iraanse vrouw die als jonge studente politiek actief wordt en jarenlang in de gevangnissen van Iran doorbrengt. Zij blikt liefdevol maar kritisch terug op de manier waarop zij en haar gelijkgestemden buiten en binnen de gevangenis vochten voor de vrijheid. In 1994 kwam Yalda (pseudoniem) naar Nederland met haar zoontje. Zes asielzoekerscentra en een jaar verder kreeg ze de vluchtelingenstatus en was ze eindelijk in veiligheid. Het nawoord geeft scherp aan dat zeer te betwijfelen valt of ze die status anno 2007 ook zou hebben gekregen. Klip en klaar worden de afwijzingsgronden die de IND nu zeer waarschijnlijk zou aanvoeren geïdentificeerd, en daarmee de grote hiaten in de Nederlandse 'bescherming' van vluchtelingen. Uitgeverij Atlas.

Christine Ockrent (red.) Zwartboek - De positie van vrouwen wereldwijd.

Uit het Frans vertaalde dikke pil met een kleine vijftig essays over de rechten van vrouwen over de hele wereld. Een hoofdstuk over het zelfstandig verblijfsrecht voor migrantenvrouwen had niet mogen ontbreken in dit boek, dat ingedeeld is in grote thema's: veiligheid, integriteit, vrijheid, waardigheid en gelijkheid. Te vaak zijn migrantenvrouwen voor hun juridische status afhankelijk van hun (legaal verblijvende of Nederlandse) partner, en te vaak leidt dit afhankelijke verblijfsrecht tot aantasting van precies die rechten waar dit boek over gaat. Uitgeverij Artemis.

Buro Jansen & Janssen - Identificatieplicht

Infazine over de resultaten van het onderzoek van Jansen & Janssen naar de uitvoering van de Identificatieplicht (de WUID). In dit infazine komen de geschiedenis van de identificatieplicht, de toekomst, persoonlijke verhalen, de wet en de resultaten van een zoektocht naar duidelijkheid over de uitvoering van de wet aan bod. Gratis exemplaren zijn te bestellen bij Buro Jansen & Janssen, telefoon 020 6123202. www.burojansen.nl

PICUM - Undocumented Migrants Have Rights! An Overview of the International Human Rights Framework.

In deze uitgave heeft het Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants (PICUM) op een rij gezet welke

internationale mensenrechten bepalingen van toepassing zijn op migranten zonder papieren. In deel I wordt dat gedaan aan de hand van verschillende soorten verdragen (van de VN, ILO, Raad van Europa, Europese Unie). In deel II wordt per recht aangegeven welke artikelen het recht moeten waarborgen. Het gaat bijvoorbeeld om het recht op leven; het recht niet gemarteld te worden; het recht niet aan slavernij onderworpen te worden; het recht op gezondheidszorg; op adequaat onderdak; op een gezinsleven; op onderwijs; het recht zich te verenigen in een vakbond of ander verband; het recht niet willekeurig gearresteerd te worden; rechten tijdens vrijheidsberoving; recht op gelijkheid voor de rechter; en het verbod op collectieve uitwijzing. Verkrijgbaar op www.picum.org

PICUM - Main Concerns about the Fundamental Rights of Undocumented Migrants in Europe in 2006.

Jaaroverzicht op basis van de maandelijkse nieuwsbrief van PICUM. Met aandacht voor migranten die hun tocht naar Europa niet overleefden; het ontzeggen van gezondheidszorg aan migranten zonder papieren; uitsluiting van betaald werk en/of misbruik van arbeidskrachten zonder papieren; de rechten van kinderen zonder papieren en de invloed van nationaal en Europees beleid op de rechten van ongedocumenteerden.

Verkrijgbaar op www.picum.org

Ilse van Liempt - Navigating Borders. Inside Perspectives on the Process of Human Smuggling into the Netherlands

Proefschrift over mensenhandel en de vraag waarom migranten smokkelaars nodig hebben. Van Liempt gaat aan de hand van interviews met migranten in op het effect van mensensmokkel op migratie. Ze bekritiseert hoe de migratietheorie zich tot nog toe te generalistisch en ongevoelig voor context heeft ontwikkeld. Soms is mensensmokkel de enige manier weg via welke iemand zijn fundamentele rechten kan verwezenlijken, aldus Van Liempt. Amsterdam University Press.

Prof. A. van Kalmthout e.a. (red.) - Foreigners in European Prisons

Encyclopedische, door de Europese Commissie gefinancierde studie naar vreemdelingen in gevangenschap in Europa. Dat steeds vaker mensen en kinderen zonder veroordeling achter de tralies belanden in bajesboten en uitzetcentra, onder veel slechtere omstandigheden en met beduidend minder rechten dan in de 'gewone' gevangenis, komt in aparte hoofdstukken aan de orde. De studie beschrijft de feitelijke situatie per land en geeft aanbevelingen voor beleidsmakers. Bij de 'administratieve detentie' van vreemdelingen die niet veroordeeld zijn, worden de nodige kanttekeningen geplaatst. Opvolgen van de aanbevelingen van Van Kalmthout c.s. zou in elk geval leiden tot enige verbetering in een verder onmenselijke praktijk. Wolf Legal Publishers.

Colofon

Zijwaarts is een uitgave van de Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning (SVZV). Wij streven naar een halfjaarlijkse verschijningsfrequentie.

De Steungroep organiseert o.a. een wekelijks inloopspreekuur, een maandelijks vrouwenetcafé (i.s.m. ASKV), en informatieve en ontspannende activiteiten met vrouwen zonder verblijfsvergunning en hun kinderen.

De Steungroep wil daarmee bijdragen aan versteviging van de positie van deze vrouwen en hun zelfredzaamheid vergroten.

Alle activiteiten van de Steungroep worden door de medewerkers op vrijwillige basis georganiseerd. Wij ontvangen geen overheids subsidie maar worden gesteund door onze donateurs en enkele particuliere fondsen.

SVZV
www.svzv.nl
Spreekuur: vrijdags van 14.00 tot 17.00
Van Ostadestraat 49B
1072 SN Amsterdam
020 4630345
info@svzv.nl
Giro 596594

Tekst: SVZV tenzij anders vermeld
Beeld: SVZV tenzij anders vermeld
Layout: Christien van Beek Bno
Druk: Kaboem
Oplage: 500

SVZV

Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning
Van Ostadestraat 49B, 1072 SN Amsterdam

Wordt donateur

Donateurs zijn onmisbaar om de activiteiten van de Steungroep te kunnen voortzetten.
Wilt u ook donateur worden of ons steunen met een eenmalige gift? Knip dan onderstaande bon uit, vul deze in en stuur naar de Steungroep.

Hartelijk dank!

Ja, ik word donateur van de Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning (SVZV)

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: .....

Plaats: .....

E-mail: .....

Telefoon: .....

Ik machtig SVZV tot wederopzegging om van mijn bank/girorekening:

een bedrag van € ..... af te schrijven

eenmalig   per maand   per kwartaal   per jaar

op giro 596594 t.n.v. SVZV te Amsterdam o.v.v. donatie

Stuur mij jullie halfjaarlijkse nieuwsbrief   per e-mail   per post

Stuur mij een setje donateur-wervingskaarten

Datum:

Handtekening: .....

Stuur deze bon in een gefrankeerde envelop naar: Steungroep Vrouwen Zonder Verblijfsvergunning,
Van Ostadestraat 49b, 1072 SN Amsterdam

*U kunt de machtiging ten allen tijde schriftelijk opzeggen bij SVZV. Overschrijvingen kunt u binnen 30 dagen laten terugboeken.